

Document de consultare cu privire la
Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea modelului național de contract de
execuție de lucrări și a celui de contract de proiectare și execuție de lucrări

Date de identificare

Nume / Denumire:

Date de contact (adresă, număr de telefon, e-mail):

Tipul*:

- Autoritate contractantă
- Operator economic
- Instituție/autoritate publică
- Organizație non-guvernamentală
- Altă variantă (vă rugăm să specificați): _____

**) Se va completa în mod obligatoriu.*

Cuprins

I.	Prezentare generală	2
II.	Scopul și baza de pornire în elaborarea Contractelor standard de execuție și proiectare-execuție 2	
III.	Scopul prezentului document.....	2
IV.	Aspecte supuse consultării	3
1.	Rolul Supervizorului.....	3
2.	Alocarea riscurilor.....	4
3.	Modificarea contractelor.....	4
4.	Programul de lucrări.....	5
5.	Mecanisme de soluționare a revendicărilor și arbitraj.....	6
6.	Alte observații.....	7

I. Prezentare generală

Ca urmare a scrisorii din data de 21 iulie 2017 a doamnei Ministru Plumb către doamna Comisar Crețu și doamna Comisar Bienkowska, un grup de lucru interinstituțional a fost format cu scopul de a elabora două modele de contracte standard de lucrări, respectiv un contract de execuție și unul de proiectare și execuție.

Grupul de lucru este coordonat de către serviciile Primului Ministru și cuprinde reprezentanți ai următoarelor instituții / companii:

- MDRAPFE – Direcția Generală Dezvoltare Regională și Infrastructură,
- MDRAPFE – AM POIM,
- MT,
- ANAP,
- CNAIR,
- CFR-SA,
- Metrorex.

Activitatea grupului de lucru este sprijinită de către echipa PASSA din cadrul Băncii Europene de Investiții.

Aceste modele de contracte sunt armonizate cu legislația națională. Beneficiarii vor putea modifica doar un număr limitat de clauze prin condiții speciale, și anume doar cele care fac trimitere la condițiile speciale.

II. Scopul și baza de pornire în elaborarea Contractelor standard de execuție și proiectare-execuție

Scop: Contractele standard care fac obiectul prezentului proiect de Hotărâre a Guvernului vor fi folosite în mod obligatoriu pentru contractele de lucrări finanțate din fonduri publice, fonduri nerambursabile și/sau rambursabile, a căror valoare totală estimată este cel puțin egală cu cea a pragului de publicare a unui anunț în JOUE (23.227.215 lei). Pentru contracte de lucrări cu valori estimate situate sub acest prag va putea fi folosit contractul standard elaborat de către ANAP cu sprijinul Băncii Mondiale.

Bază: Contractele standard au fost elaborate folosind ca bază contractul de lucrări elaborat de către Comisia Europeană în cadrul PRAG (Practical Guide), cu adaptările necesare legilor și contextului din România. Această bază permite folosirea unui model recunoscut internațional, fără dificultăți legate de drepturile de proprietate intelectuală.

III. Scopul prezentului document

Prezentul document are ca scop consultarea publicului, a operatorilor economici și a autorităților contractante cu privire la Proiectul de Lege.

Persoanele interesate își pot exprima opinia cu privire la aspectele menționate în prezentul chestionar sau pot furniza comentarii cu privire la orice alte aspecte ale proiectului de Hotărâre a Guvernului, astfel cum a fost publicat.

Chestiunile abordate în prezentul chestionar vizează anumite aspecte cu privire la rolul supervisorului în cadrul acestor tipuri de contracte, alocarea riscurilor, modul în care se pot implementa modificări ale contractului, programe de lucrări și modalități de soluționare a problemelor apărute în cadrul implementării proiectelor.

IV. Aspecte supuse consultării

1. Rolul Supervisorului

În cadrul Contractelor de execuție sau proiectare-execuție, Antreprenorul, se obligă să execute pe riscul său o anumită lucrare pentru cealaltă parte, numită Beneficiar, în schimbul unui preț care se stabilește în raport cu rezultatul lucrării. Natura lucrării, volumul și calitatea ei sunt precizate prin clauzele contractuale. Antreprenorul răspunde față de Beneficiar în desfășurarea activității menite să asigure îndeplinirea obligației asumate: el este răspunzător în organizarea și conducerea lucrării, în alegerea metodelor celor mai potrivite de execuție, etc.

Un rol important în urmărirea activității Antreprenorului îl are Supervisorul. Acesta va avea în echipa sa diriginți de șantier atestați conform prevederilor legale în vigoare.

Pentru ca proiectele să se desfășoare conform condițiilor contractuale și a reglementărilor legale, Supervisorul va monitoriza progresul lucrărilor și conformitatea acestora, calitatea materialelor și a echipamentelor folosite, precum și performanța echipei de execuție.

Supervisorul va supraveghea șantierul/șantierele prin intermediul diriginților atestați conform prevederilor legale, va efectua un control calitativ și cantitativ regulat, în corelație cu structura programului de lucrări.

Supervisorul va ține sub control orice situație neprevăzută ce ar putea avea un impact negativ asupra bugetului, conformității și/sau termenului de finalizare a lucrărilor care fac obiectul contractului.

În cadrul acestor contracte s-a crescut răspunderea Supervisorului, el având termene clare în care trebuie să răspundă sau să acționeze, nemaivând ca în cadrul contractelor folosite anterior termene nespecificate. Scopul este acela de a crește calitatea managementului derulării contractelor.

Menționăm faptul că aceste termene și obligații vor trebui transpuse și în cadrul contractelor de servicii de supervizare a lucrărilor.

Întrebarea 1: Care este opinia dumneavoastră cu privire la abordarea propusă asupra rolului Supervisorului în cadrul contractelor de execuție și, respectiv, proiectare-execuție?

2. Alocarea riscurilor

Realizarea proiectelor de construcții presupune identificarea și asumarea unor riscuri multiple, legate de specificul acestui domeniu de activitate. Desfășurarea lucrului sub acțiunea directă a elementelor naturii, mobilitatea procesului de producție, durata mare de execuție, numărul mare de activități care trebuie conduse și coordonate, complexitatea procesului de producție, a relațiilor contractuale dintre numeroasele părți implicate - având adesea interese divergente - sunt tot atâtea argumente în sprijinul afirmației anterioare.

Numim risc nesiguranța asociată oricărui rezultat. Nesiguranța se poate referi la probabilitatea de apariție a unui eveniment sau la influența, la efectul unui eveniment în cazul în care acesta se produce. Riscul apare atunci când:

- un eveniment se produce sigur, dar rezultatul acestuia e nesigur;
- efectul unui eveniment este cunoscut, dar apariția evenimentului este nesigură;
- atât apariția evenimentului, cât și efectul acestuia sunt incerte.

Riscul din activitatea de construcții include aceste elemente, referindu-se la probabilitatea de a nu se respecta contractul în termeni de performanță (nerealizarea standardelor de calitate prevăzute prin Caietul de sarcini), program (nerespectarea duratei de execuție) și cost (depășirea prețului).

Managementul riscului este un proces ciclic, cu mai multe faze distincte: identificarea riscului, analiza riscului și reacția la risc.

În cadrul acestor contracte s-a avut în vedere creșterea calității managementului riscurilor printr-o alocare corectă a acestora între părți.

Alocarea riscurilor contractuale s-a făcut pe baza următorului principiu: riscul este alocat părții care îl poate administra.

De asemenea, au fost identificate în mod corespunzător și consecințele acestor riscuri. Modul în care s-a făcut alocarea acestora a fost dezbătută în cadrul uneia dintre ședințele grupului de lucru.

Întrebarea 2: Care este opinia dumneavoastră asupra principiului de a aloca riscul unui eveniment părții care îl poate administra și asupra modului în care, în aceste contracte, sunt alocate riscurile și sunt tratate consecințele acestora?

3. Modificarea contractelor

Legea achizițiilor publice a fost modificată și armonizată în conformitate cu prevederile directivelor europene. Astfel, sunt reglementate în mod expres situațiile și condițiile în care este posibilă modificarea unui contract de achiziție publică, fără a fi necesară organizarea unei noi proceduri de atribuire.

În cadrul acestor contracte a fost introdusă situația modificării unui contract de achiziție publică atunci când devine necesară achiziționarea de la contractantul inițial a unor produse, servicii sau lucrări suplimentare care nu au fost incluse în contractul inițial, dar care au devenit strict necesare în vederea îndeplinirii acestuia.

De asemenea, o abordare similară cu cea descrisă mai sus a fost propusă și cu privire la situația modificării contractului de achiziție publică atunci când modificarea a devenit necesară în urma unor circumstanțe pe care o autoritate contractantă care acționează cu diligență nu ar fi putut să le prevadă.

Întrebarea 3: Care este opinia dumneavoastră cu privire la reglementarea situațiilor și condițiilor de modificare a contractului de achiziție publică, astfel cum a fost propusă în cadrul contractelor de execuție și, respectiv, proiectare-execuție?

4. Programul de lucrări

Un proiect este caracterizat de un efort temporar pentru crearea unui produs sau serviciu cu caracter de unicitate. Această caracteristică de a fi temporar contrastează cu procesele sau operațiile de producție care au caracter permanent sau semipermanent, acestea continuându-și existența pentru crearea aceluiași produs sau serviciu în mod repetat.

Caracterul de unicitate al produsului, serviciului sau rezultatului se reflectă în faptul că trebuie să se efectueze ceva unic, în sensul că rezultatul final este diferit de cele ale altor produse sau servicii din aceeași categorie, produsele/serviciile nereprezentând, deci, o "repetare". În cadrul acestor prevederi contractuale s-au introdus subclauze clare care reglementează modul în care Antreprenorul trebuie să prezinte un program de lucrări și să-l actualizeze/revizuiască.

Programul de lucrări este un instrument important în urmărirea derulării proiectului și trebuie înțeles ca un instrument de control și monitorizare.

Procesul de planificare a proiectului poate fi parcurs în 5 pași:

- identificarea activităților;

- estimarea duratelor și resurselor;
- identificarea relațiilor și dependențelor activităților;
- identificarea constrângerilor (de resurse, de timp) pentru programare;
- stabilirea programării.

Dependențele dintre activitățile proiectului prezintă relația de ordine între două activități succesive și exprimă legătura dintre activități. Dependențele logice dintre activități pot fi definite utilizând o diagramă în rețea a activităților, care permite identificarea unui drum critic.

Sarcinile pot fi asociate cu așa-numitele repere de referință (*milestones*). Un reper de referință reprezintă un eveniment intermediar important care survine în cursul unei realizări, asociat cu obținerea unui rezultat important sau cu o analiză de stadiu, caracterizată drept critică. Exemple: începerea sau terminarea sarcinilor critice, terminarea unei faze a proiectului, recepția unui echipament, etc.

O mare utilitate în planificarea activităților proiectului o are dezvoltarea unei structuri de descompunere a lucrărilor.

Monitorizarea și controlul programului are rolul de a asigura ca obiectivele proiectului să fie îndeplinite și se realizează în timpul execuției proiectului prin monitorizarea resurselor, a calității și a costurilor reale ale proiectului. Prin monitorizare vor fi identificate abaterile dintre planificarea inițială și actualizări pentru a permite ajustarea planului proiectului prin adoptarea de acțiuni corective, inclusiv prin repetarea proceselor de planificare, atunci când este necesar.

Întrebarea 4: Care este opinia dumneavoastră cu privire la prevederile subclauzelor referitoare la programul de lucrări așa cum a fost propus în cadrul contractelor de execuție și, respectiv, proiectare-execuție?

5. Mecanisme de soluționare a revendicărilor și arbitraj

Soluționarea problemelor și disputelor: Mecanismul de soluționare include o procedură formală de revendicare, cu termene clare pentru transmiterea notificării, prezentarea detaliilor, emiterea unei decizii de către Supervisor, exprimarea, dacă este cazul, a nemulțumirii părților față de această decizie, etc. Partea din decizia Supervisorului privind timpul și costul lucrărilor suplimentare (dar nu în ceea ce privește și alte costuri) va fi cu aplicare imediată obligatorie pentru părți. A doua treaptă de soluționare va fi amiabilă, sprijinită, la opțiunea părților, de un mediator sau negociator. Disputele vor fi soluționate prin arbitraj la Curtea de arbitraj comercial internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României. Acest sistem de soluționare permite obținerea în timp util (prin decizia Supervisorului) a soluției necesare pentru a permite continuarea implementării contractului. În același timp, posibile plăți aferente unor costuri indirecte suplimentare, dacă nu se convine altfel asupra efectuării acestor plăți, vor putea fi făcute după o sentință finală și irevocabilă.

Formula soluționării disputelor prin arbitraj la Curtea de Arbitraj de pe lângă CCIR a fost aleasă din următoarele considerente:

- În raport cu instanța de contencios administrativ: posibilitatea părților de a își desemna arbitrii, celeritate, disponibilitate din partea arbitrilor în soluționarea dosarelor, confidențialitate, flexibilitate mai mare, costuri mai reduse.
- În raport cu alte curți de arbitraj (cum ar fi Camera Internațională de Comerț ICC Paris): costuri și durate mai reduse, asigurarea cunoașterii prevederilor legii române.

Întrebarea 5: Care este opinia dumneavoastră cu privire la prevederile subclauzelor referitoare la modalitățile de soluționare a revendicărilor și disputelor în cadrul contractelor de execuție și, respectiv, proiectare-execuție?

6. Alte observații

Întrebarea 6: În cazul în care considerați că sunt și alte aspecte care nu au fost identificate / tratate expres în cadrul prezentului chestionar în legătură cu acest proiect de Hotărâre a Guvernului, aspecte cu privire la care doriți să vă exprimați opinia, vă rugăm să le indicați.

